

ani později v první stolici netvrdili, že pocházel z obchodů diferenčních, a také v dovolání mluví jen o účtu spekulacím. Než, i kdyby již účet u banky Ž. byl pocházel z obchodů diferenčních, neměnilo by to ničeho na věci. Banka Ž. nebyla by v tom případě ovšem mohla zažalovati svou pohledávku 394.871 Kč proti prvnímu žalovanému, ale tento mohl jí beze všeho s právním účinkem zaplatiti (§ 1432 obč. zák.). A když žalující banka založila ho prostředky, by mohl vyrovnati svůj účet u banky Ž., pokud se týče zapravila za něho dluh u banky Ž., může se domáhati zaplacení zápůjčky takto mu poskytnuté, neboť zápůjčka nebyla dána do zakázané hry, aniž za tím účelem, by způsobeno bylo něco nedovoleného (§ 1174 obč. zák.), nýbrž k vyrovnání dosavadního — byl i snad nežalovatelného — dluhu žalovaného (naturální obligace). Že se žalovaný pustil později znovu do spekulací, nečiní ze zápůjčky, dané k zaplacení starého dluhu, zápůjčku do zakázané hry. První debetní položka na účtu, jež žalující banka nově otevřela prvnímu žalovanému, byla tudíž položkou bezvadnou, platnou a žalovatelnou. Později byl účet rozdělen na dva účty — účet hypotekární a účet běžný (reportní) — a vedle nich byl veden účet třetí — účet korun rakouských. Žalování ovšem tvrdí, že šlo jen formálně o několik účtů, v pravdě že byl účet jediný a jednotný. I to lze jím přiznati, aniž tím čeho získají. Kdyby šlo o účet v pravdě jednotný, v němž byly též vyúčtovány obchody diferenční, měla by se věc tak, že by účet obsahoval jednak položky bezvadné, žalovatelné — zápůjčku 394.871 Kč a příslušenství (úroky atd.), — jednak položky závadné, nežalovatelné — pocházející z prováděných obchodů diferenčních. V takovém případě běžný účet (kontokorent) nejeví obvyklých účinků, záležejících v tom, že se jednotlivé platy nekonají na určité pohledávky, že jednotlivé pohledávky se neúčtují na určité vzájemné pohledávky a nemohou samostatně býti uplatňovány, nýbrž že se občas vyúčtuje a vyšetří zůstatek (saldo) ze všech plnění obou stran a takto zjistí, kdo z obou stran jest věžitelem a kolik má k pohledávání. Tomu vadí různorodost jednotlivých položek — žalovatelných a nežalovatelných, — které tudíž v takovém případě nesplynou, nýbrž podrží svou samostatnost tak, že se navzájem vyrovnají jen žalovatelné položky s jedné strany a položky nežalovatelné se strany druhé (srv. Staub-Pisko čl. 291 § 18 a). V případě projednávaném vykazoval by tedy jednotný účet ve prospěch žalobkyně — vedle sebe — jednak žalovatelnou pohledávku ze zápůjčky 394.871 Kč, o níž nebylo zjištěno, že byla zaplacena, jednak nežalovatelný požadavek z obchodů diferenčních. Poněvadž pak ona pohledávka převyšuje zažalovanou částku 250.000 Kč, a žalobní směnky byly, jak zjištěno, žalobkyni dány ke krytí pohledávek, které žalobkyni vzejdou z jakéhokoliv důvodu, zejména z poskytovaného úvěru, jest směnečný nárok po právu a byl směnečný příkaz platební právem zachován ve své moci.

Čís. 5408.

Lze povolití exekuci na jmění veřejných společníků pro pohledávku za veřejnou obchodní společností, ohledně níž bylo zahájeno řízení vyrovnací.

(Rozh. ze dne 29. října 1925, R II 329/25.)

Soud první stolice povolil exekuci na movitosti veřejných společníků ku vydobytí pohledávky proti veřejné obchodní společnosti, ohledně níž bylo v běhu řízení vyrovnací. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Stěžovatelé tvrdí, že exekuce jest nepřipustnou, protože dle §u 10 vyr. ř. po zahájení vyrovnání na jmění dlužníka nelze nabýti soudcovského práva zástavního a poněvadž dle §u 60 (2) vyr. ř. účinky vyrovnání, zavedeného o jmění veřejné společnosti, se vztahují též na společníky, pokud se týče jejich poměru k věřitelům společnosti. Tomuto názoru dlužno přisvědčiti. Je sice pravda, že § 60 (2) vyr. ř. mluví o účincích vyrovnání, nikoliv vyrovnávacího řízení nebo jeho zahájení, avšak slovo »vyrovnání« nutno vyložit tak, že se i účinky celého vyrovnacího řízení vztahují na společníky. Jinak by toto ustanovení nemělo účinku zákonodárcem zamýšleného. Neboť z povahy veřejné společnosti a z poměru veřejných společníků k společnosti, dle něhož majetek společnosti a společníků, pokud se týče uspokojení věřitelů společnosti, tvoří jeden celek (čl. 85, 112 obch. zák.) a ze zásady rovnoprávnosti všech věřitelů vůči vyrovnávacímu dlužníku (§ 46 (3) vyr. ř.) vysvítá, že věřiteli společnosti není dovoleno, by se pro svou pohledávku za vyrovnacího řízení společnosti hleděl uspokojiti ještě zvláštní exekucí proti jednotlivým společníkům, tím by byl úplně zmařen účel vyrovnání, by si totiž dlužník svou finanční situaci ulehčil tím, že zaplatí pouze část pohledávky v určitých lhůtách. V tomto případě jedná se o pohledávku proti společnosti, která dle vyrovnacího spisu ve vyrovnacím řízení byla též přihlášena, vymáhající věřitelka domáhá se přes to ještě uspokojení zvláštní exekucí proti společníku, žádá tudíž ze jmění, ze kterého pro případ potvrzení má dostati pouze část pohledávky v určitých lhůtách, ještě další zaplacení a tím nepřipustnou výhodu a to jest vzhledem na ustanovení §u 46 (3) a §u 60 (2) vyr. ř. nepřipustným a to vzhledem na rozšiřující výklad §u 60 (2) vyr. ř. bez ohledu na to, že vyrovnání dosud nebylo potvrzeno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Vymáhající věřitelka stěžuje si právem do toho, že rekursní soud zamítl její návrh na povolení mobilární exekuce pro její pohledávku za veřejnou společností proti veřejným společníkům proto, že bylo ohledně společnosti zahájeno vyrovnací řízení. § 10 vyr. ř. sice stanoví, že po zahájení vyrovnacího řízení nelze již nabýti soudcovského práva zástavního, neb úkojného k věcem dlužníkovým. Ale dlužníkem vyrovnacím je tu toliko veřejná společnost, o jejímž majetku bylo vyrovnací řízení zahájeno, ale nejsou vyrovnacími dlužníky společníci se svým soukromým majetkem, jehož se vyrovnací řízení ohledně společnosti netýká (§ 61 vyr. ř.). Vždyť ohledně majetku společníků musí vyrovnací řízení zvlášť býti zahájeno. Do té doby lze proto na něm nabýti soudcovského práva zástavního nebo úkojného. Tomuto názoru nepřiči se ustanovení §u 60 (2) vyr. ř., ježto jedná jen o účincích již právoplatného a uskutečněného vyrovnání ve prospěch společníků, nikoli však o účincích zahájení řízení vyrovnacího. Tak stále rozhoduje tento nejvyšší soud a lze poukázati v tom směru zejména k odůvodnění nálezu

2523 a 3183 sb. n. s. Neprávem domnívá se rekursní soud, že slovo »vyrovnání« v §u 60 (2) vyr. ř. nutno vyložit tak, že i účinky celého vyrovnacího řízení (tedy i jeho zahájení) vztahují se na společníky a že by jinak toto ustanovení nemělo účinku zákonodárcem zamýšleného. Tak dalekosáhlé účinky zákonodárce oním ustanovením ani zamýšlet nemohl, jakž plyne z těchto úvah: Zákonodárce opustil zásadu staršího úpadkového práva (§ 199 st. konk. ř.), že úpadek veřejné společnosti má za následek i úpadek společníků, a nepřijal podobné zásady ani pro řízení vyrovnací (§ 60, 61 vyr. řádu). Může být předložena a neschopna placení společnost a nikoli společníci. Tím, že zákonodárce propůjčil uskutečněnému vyrovnání účinky i pro společníky, ovšem jen v případě pokud nebylo ve vyrovnání stanoveno jinak, tedy pouze fakultativně, nemohl zamýšlet, by věřitelé společnosti, kteří jí poskytli úvěr, spoléhající na platební způsobilost solidárně ručících společníků, byli zbaveni možnosti sáhnouti na majetek společníků, jakmile vyrovnací řízení se zahájí toliko ohledně předlužené a insolventní společnosti, ale není příčiny k zahájení řízení vyrovnacího ohledně společníků a jejich soukromého majetku. Tím by se společníci mohli vyhnouti svému závazku, třeba měli značný majetek soukromý do společnosti nevnesený, ohlašující vyrovnací řízení jen ohledně společnosti, v němž by po případě jen nahodilou většinou a ze zvláštních důvodů byl hlasováním přijat vyrovnací nárok přes to, že společníci mají nepředlužený soukromý majetek, a to v neprospěch některých věřitelů. Z toho, že zákonodárce umožňuje ve vyrovnání společnosti zachování zvláštních závazků solidárně ručících společníků, plyne, že nemá jim věřitelům společnosti býti bráněno, aby před zahájením vyrovnání ohledně jejich majetku zatím se nemohli chránit vedením exekuce na soukromý majetek společníků. Jsou-li společníci předlužení, nic jim nebrání, aby vyrovnání ohlásili a tím znemožnili i exekuci společenských věřitelů na svůj soukromý majetek. Nemůže tedy býti účelem §u 60 (2) vyr. ř., aby věřitelé prostým ohlášením vyrovnání toliko ohledně společnosti zabránili vedení exekuce na svůj soukromý majetek. Také se nabytím práva úkojného na majetku společníků nedostává věřiteli společnosti zvláštní výhody ve smyslu §u 46 (2) vyr. ř. Vždyť tu nejde o výhodu plynoucí z vyrovnání, tedy o výhodnější postavení věřitele ohledně uspokojení z majetku společenského, nýbrž o jinou výhodu z nabytého práva zástavního nebo úkojného na jmění společníka, které mohou nabýti věřitelé všichni.

Čís. 5409.

By mohla počítí promlčecí lhůta §u 1489 obč. zák., musí býti znalost škody taková, by vystačila k podání žaloby.

Kupujícímu přísluší již na základě smlouvy primérní právo, žádati včasné dodání zboží a přistoupí k tomuto primérnímu právu ještě akcesorní nárok na náhradu škody pro opožděné plnění, ocitli-li se prodávatel v prodlení. K uplatnění těchto práv není třeba volby podle čl. 355 obč. zák. Jí bylo by třeba jen k uplatnění jednoho z obou sekundérních práv, totiž žádati místo plnění náhradu škody neb ustoupiti od smlouvy.

Pouhé mlčení obchodníka není za pravidelných poměrů samo o sobě ani souhlasem ani vzdáním se práva, ale nabývá tohoto významu tam,